

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
DORDRECHT**

06 Biddag 2023

08 Van den Oever
(1802-1877)

13 Jubileum gemeente
Den Haag-Scheveningen

De as van de rode koe

ds. R.A.M. Visser, Apeldoorn

De Heere geeft in Numeri 19 een voorschrift aan het volk van Israël. Wanneer een Israëliet in het oude Israël in aanraking kwam met het lichaam van een overledene, dan werd men daarmee onrein. Daardoor mocht je niet meer in het tentenkamp komen. En, erger nog, je mocht ook niet meer in het heiligdom komen.

► En een rein man zal de as dezer vaars verzamelen en buiten het leger in een reine plaats wegleggen; en het zal zijn ter bewaring voor de vergadering der kinderen Israëls, tot het water der afzondering; het is ontzondiging.

Numeri 19:9

Want de dood is in de Bijbel de volle doorwerking van de zonde. Het is de straf op de zonde zelf. De zonde zet ons buiten de gemeenschap met God. Het wonder van Numeri 19 is dan dat God onder het Oude Testament Zelf voor een middel zorgt om gereinigd te worden van deze onreinheid. Daardoor kunnen mensen weer in het tentenkamp en in de tabernakel komen.

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE DORDRECHT

In 1913 ontstaat er in Dordrecht een afdeling van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk. Op 15 november 1918 wordt deze afdeling zelfstandig. Na de komst van oefenaar J. van Vliet, in 1922, sluit de gemeente zich echter aan bij de Federatie van Oud Gereformeerde Gemeenten.

Op 9 november 1930 wordt er in Dordrecht opnieuw een Gereformeerde Gemeente geïnstitueerd. Na verschillende jaren in een houten noodschool aan het Kromhout te hebben gekerkt, betreft men in 1937 een nieuw kerkgebouw aan het Kasperspad. Sinds 4 februari 1977 komt de gemeente bijeen in de (voormalige Gereformeerde) Julianakerk aan de Mauritsweg. Boven de hoofdingang staat de tekst: 'In deze plaats zal Ik vrede geven.' De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'In ruimte gesteld' en in 'Uw gunst herdacht'.

Het aantal belijdende leden van de gemeente bedraagt 978, het aantal doopleden 644.

Naar de priester

Iemand die onrein was geworden, moest naar de priester en hem vertellen wat er gebeurd was. De priester moest dan een jonge rode vaars nemen en deze buiten de legerplaats doden. Het bloed werd zeven keer in de richting van het heiligdom gesprengd. Het dode dier werd helemaal verbrand, terwijl er aan dit vuur cederhout, hysop en scharlaken werd toegevoegd. Cederhout is het beeld van duurzaamheid en onverderfelijkheid. Hysopstengels werden gebruikt bij de reiniging. Scharlaken met zijn bloedrode kleur is een beeld van leven.

Van dit alles bleef slechts een hoopje as over, als beeld van het leven dat de dood áchter zich heeft gelaten. Deze as werd daarna vermengd met levend water. Met dit mengsel werd de onreine volgens de voorschriften besprengd. Wat er van de as overbleef, werd bewaard. Het was niet nodig dat iedere keer opnieuw een vaars geslacht werd. De as van één vaars was voldoende voor de reiniging van vélen.

Reiniging en heiliging

Als symbool en teken wijst het allemaal heen naar de Heere Jezus en naar Zijn werk tot reiniging en heiliging van het vuil van de zonde. In dit beeld zien wij bepaalde vergelijkingen met de Heere Jezus naar voren komen. Het water van de reiniging spreekt van het offer van de Heere Jezus, eenmaal op Golgotha gebracht. Het wijst heen naar het bloed van Christus, dat wast en reinigt van al onze zonden. Het reinigingswater wijst op de reinigende kracht van het offer van de Heere Jezus. Dat offer is zo groot en zo krachtig. Het is van oneindige waardigheid, in overvloed genoegzaam tot verzoening van de zonden van de hele wereld, zo zeggen onze Dordtse Leerregels.

Hebben we het al nodig gekregen in ons leven? Dan wordt het zo'n groot

wonder dat het middel tot de reiniging bij GóD vandaan komt. Want de ernst van de zonde wordt ons op een zo aangrijpende manier voorgehouden. Weten we al bij ondervinding: 'Doch wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed'? Dan gaat het op onze ziel wegen: God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Dan moet er óf door onszelf, óf door een ander volkomen betaald worden.

Wat krijgt dit bloed van de verzoening dan zoveel meer waarde, voor allen die eigen zondigheid dieper gaan beleven.

Achter het recht van God schittert dan de liefde van God. Maar alleen de wetenschap van het bestaan van een reinigingsmiddel is niet genoeg. Dan moeten we besprenkeld worden met de as van de rode koe, vermengd met het water. Het is in alles het beeld van Christus, toegepast aan ons hart en leven door de Heilige Geest. Onreinen moesten immers besprenkeld worden door de priester. Dat deden ze zelf niet. Door het werk van de Heilige Geest leren we dan te wachten op Gods tijd.

Dat betekent drie dagen wachten, lezen we hier. Drie dagen wachten betekende toen - en nu nog steeds:

een tijd van afwachten en verwachten, een tijd van uitzien en verlangen. Het is een tijd waarin de onreinheid in eigen oog alleen maar erger wordt. En de onmogelijkheid om onszelf te reinigen wordt dan alleen maar dieper ingeleefd.

Het wonder van de reiniging wordt zo alleen maar groter, wanneer er door het Woord heen aan ons hart iets geopenbaard wordt van het bloed van Jezus Christus, dat wast en reinigt van alle zonden. Zo onmogelijk geloven eerst was, zo onmogelijk wordt het dan om niet te geloven. Want dan gaat het Woord ons insluiten: 'Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven'.

Buiten de legerplaats

Wat krijgt dit bloed van de verzoening dan zoveel meer waarde, voor allen die juist in deze lijdensweken eigen zondigheid dieper gaan beleven. Het zijn diegenen die in het leven met de Heere eerlijk gaan belijden: Ik heb nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde.

Wanneer de Heere in deze lijdensweken diepere ontdekking en zelfkennis geeft, zoek dan de rust en de vrede in ruimere ontdekking en in de kennis van Christus. 'Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende', om daar Jezus over te houden en in Hem alles te vinden wat nodig is, voor de tijd en voor de eeuwigheid.

Een onreine werd na drie dagen besprenkeld. Maar na zeven dagen mocht hij naar huis. Gods kind zou na de besprenkeling het liefst direct naar huis gaan. Maar de Heere laat ze op aarde tot en met de zevende dag. Op Gods tijd komt Gods Kerk Thuis. Dan zal aan het einde van de zevende dag het loflied tot in eeuwigheid klinken: Het is door U, door U alleen. Om het eeuwig welbehagen. ♦

Uit:
MEER DAN OVERWINNAARS
ds. G.H. Kersten
(uitg. De Banier, 1953).

Zou ik verhalen van... Simson?

Hebreeën. 11:32

SIMSON

Hierin is Simson type van de Heere Jezus, van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek, niet uit de stam van Levi. Hij alleen heeft door Zijn offerande een eeuwige gerechtigheid aangebracht. Hij alleen is Priester in der eeuwigheid. Op Hem wees het priesterschap van Aäron. Hem symboliseerden alle offeranden. In Hem werd het nazireerschap vervuld. Hij is de afgezonderde, de geheiligde van de Vader en in de wereld gezonden om Zijn uitverkorenen te behouden. Buiten Hem is geen zaligheid. Ieder die Hem mist, zal alles missen. Hoeveel gerechtigheid wij bijeen vergaderen, indien wij buiten Christus blijven, zal onze gerechtigheid zijn als een wegwerpelijk kleed. Welke bevindingen wij ook menen te beleven, zo wij die ene bevinding missen, dat Christus de grond der zaligheid is, wij bouwen op een zandgrond, die eenmaal zal bezwijken.

Hoe dienen wij met ernst tegen dit misleidend kwaad te waarschuwen! Vooral in onze dagen, waar zovelen met een ingebeelde hemel naar de hel wandelen. Hoevelen menen in te gaan, die eenmaal niet zullen kunnen. De Heere heeft nadrukkelijk en gedurig daartegen gewaarschuwd. Gedenk maar, lezers, aan wat Hij sprak in Mattheüs 7:22: 'Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt'.

► O, hoor het, gedoopten! Belijders der waarheid. IJveraars voor de kerk, profeteerders in de Naam des Heeren, u die niet meer hebt dan dit alles, uw lot wordt hier beschreven. Uw leven wordt hier getekend. Uw oordeel wordt hier geveld. Werkers der ongerechtigheid, noemt Christus allen die buiten Hem zijn. Hij zal u wegwerpen in het eeuwige vuur. Wat u dan ontbreekt? U bent geen nazireërs, geen geheiligden, geen afgezonderden in Christus. Nooit trok de genade de scheidslijn tussen u en de wereld. Nimmer leerde u uzelf kennen als een goddeloze. Nooit hebt ge het leven uit uw hand verloren. Nee nog nooit, want u zou, indien dit waarlijk geschiedde, u als een ellendig zondaar leren gedragen en uw Rechter om genade bidden.

Maar daarvan is de godsdienstige tijdgeest vreemd. Men haat het arme zondaarsleven en komt er openlijk voor uit. Jezus neemt de zondaars aan, is hun leuze. Hoewel zij nimmer in waarheid zich als zondaar leerden kennen. O, vrienden, schuwt de leer die u niet in uw zonden en ellenden plaatst voor Gods onkreukbaar recht. Vlied de leer die u niet veroordeelt als gans verloren, opdat de zaligheid in Christus alleen u geopend worde. Vlied, ja vlied van de zonde, doch ook van eigen deugd en gerechtigheid, eer de genade u eeuwig zal worden toegesloten.

Des Heeren kinderen worden nazireërs. God zondert hen af. Hij trekt ze uit de wereld en doet ze ook sterven aan zichzelf. Hij werkt in hen de onberouwelijke keuze om het smalle pad des levens te bewandelen, en Hij geeft hun kracht, hoewel zij dikwijls struikelen en vallen, om op die weg ten einde toe te volharden. Dat bleek ook in Simson. Het moge u bemoedigen en vertroosten. O, betuig met de dichter:
Wie mij veracht, God wou mij niet verachten.

► volgende week het vervolg

De achtste verdachtmaking

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Om redenen van verduidelijking en herderlijke zorg voegden onze Dordtse vaders een Besluit, een nawoord, bij de Leerregels. In het tweede van de zes onderdelen (zie artikel 1) namen ze met verontwaardiging afstand van allerlei vormen van verdachtmaking van remonstrantse zijde. Om ons te beperken, volstaan we met de laatste twee.

Ook Dordt is niet volledig, want ze zeggen aan het eind van de acht verdachtmakingen: ‘... en wat dergelijke andere dingen nog veel meer zijn, die de Gereformeerde Kerken niet belijden, maar ook van ganser harte met verfoeiing verwerpen’.

Nu gaat het over de jongstervende kinderen. Vroeger kwam het vaker voor dan nu, dat kinderen op jonge leeftijd stierven. Maar, misschien weet u ook wel van dichtbij dat dit een intens verdriet is. Nu zou de leer van de verkiezing en verwerping er de oorzaak van zijn dat ‘vele onschuldige kinderkens der gelovigen van de borsten der moeders worden afgerukt en tiranniglijk in het helse vuur geworpen’. Lees goed hoe hier gesproken wordt. Het verwijt van de remonstranten is: ‘Jullie, gereformeerden, jullie werpen de gestorven kinderen keihard in de hel. Er is geen enkele troost voor de bedroefde ouders. De gereformeerde leer is bij het graf van jullie kleinen troosteloos’.

Wat een zeer ernstig verwijt. Het woog onze vaders ook zwaar, waardoor ze dit uiterst serieus hebben genomen. Dat bleek toen in hoofdstuk I (par. 15) over de verwerping werd gesproken. Daarna werd in hoofdstuk I (par. 17) een troostrijk artikel toegevoegd, waarin de weg gewezen wordt om op God te hopen voor onze jongstervende kinderen. Dat artikel laten we nu rusten, want

we beperken ons tot het Besluit, dit nawoord.

Een onbekende zinsnede

Wat onze vaders niet deden bij de zeven andere verdachtmakingen, deden ze hier wel. Ze voegden er een inhoudelijk tegenargument aan toe. De nu volgende zinsnede geeft duidelijk richting aan over de grote waarde die onze vaders hechten aan de kinderdoop.

‘Alzo dat hun noch het bloed van Christus baten kan, noch de Doop noch het gebed van de Kerken bij hun Doop’. Met herderlijke zorg en in beweging stellen de vaders drie zaken tegenover de remonstrantse laster: het bloed van Christus, de Heilige Doop en het gebed bij de Doop. Misschien dat deze wezenlijke zinsnede uit onze belijdenis eens aandacht kan krijgen bij de doopbediening of doopzitting?

Wat zegt Dordt dus vrijmoedig over de kinderdoop? Dit getuigenis geldt niet slechts de jongstervende kinderen, maar al onze gedoopte kinderen. Waarop mogen en moeten we ouders en kinderen wijzen, als het gaat om het voorrecht van het gedoopte te zijn? Wat houdt ‘het wijzen op het gedoopte voorhoofd in’, zoals ds. J. Fraanje daarvan sprak? Laat helder zijn ‘dat we in het rijk van God niet kunnen komen, tenzij wij van nieuws geboren worden’, zoals ons

doopformulier begint. Laat helder blijven dat het gaat om het sacrament van het genádeverbond. En genade is altijd soeverein en dus verkiezend. Genade is God aan niemand verplicht (hoofdstuk II, par. 7), aan de ouders niet en aan het kind niet. Dat gezegd hebbende blijft het toch waar wat onze vaders hier met stelligheid belijden. Er kan over de Doop zo gestreden worden dat er van de positieve betekenis niets meer overblijft, of dat we in een reactiehouding vervallen die ook niet goed is. Daarom luisteren we graag naar onze belijdenis, met de dringende bede om dit met het oog op onze lievelingen ook zo te mogen belijden en beleven.

Troostrijke zinsnede

De remonstranten beweerden dat we onze jongstervende kinderen 'tiranniglijk in het helse vuur werpen'. Wat stelt Dordt daar nu tegenover? Wij belijden dat we 'met onze kinderen allerlei ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelf onderworpen zijn'. Als het gaat om wat wij verdienen en wat wij ons waardig hebben gemaakt, moet de hand op de mond. Maar er

En genade is altijd soeverein en dus verkiezend.

staat wel wat tegenover: een drievoudig getuigenis, dat God openbaart onder de bediening van het genadeverbond: de waarde van het bloed van de Middelaar, de waarde van de kinderdoop en de waarde van de gebeden die voor en na de doopbediening worden opgezonden voor dit kind, heel persoonlijk. Die kinderen zijn niet te klein om verdoemelijk voor God te zijn. Maar ze zijn ook nooit te klein om gewassen te worden in de bloedfontein van de Middelaar, in Wiens zoenverdiensten geen tekort is. Ze zijn niet te klein om te delen in het bloed van Jezus Christus dat reinigt van alle zonden. Ze zijn niet te klein om te delen in de reinigmaking

en zaligheid, waarvan het doopwater getuigt. Ze zijn niet te klein om te delen in de verhooring van de twee gebeden die opgezonden worden bij de doopsbediening: vóór de bediening wordt gevraagd: 'of God uit grondeloze barmhartigheid dit kind in genade wil aanzien en door Zijn Heilige Geest Zijn Zoon Jezus Christus inlijven'. Ná de doop bidt de Kerk opnieuw voor onze kinderen, en de Kerk blijft voor het gedoopte nageslacht bidden: 'Wij bidden U ook, door Hem, Uw lieve Zoon, dat Gij dit kind met Uw Heilige Geest altijd wilt regeren...'

Mét onze Dordtse vaders belijden we daarom met klem: dat zal niet allemaal tevergeefs zijn, want 'God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken'. Wat een troost en bate ligt daarin! Niet alleen bij het graf van onze kleinen, maar ook bij het opgroeien van onze kinderen in deze tijd. Laten we onze kinderen blijven wijzen op dit drievoudige getuigenis van Dordt. ♦

► wordt vervolgd

‘O Vader, Die al ’t leven voedt’

ds. H. Hofman, Grand Rapids

De redactie overviel mij wel een beetje met het verzoek om een artikel te schrijven over de ‘Bedezang voor het eten’. Niet in het minst omdat ik dit gezang nog nooit heb opgegeven in de eredienst. De melodie klonk mij ook vreemd in de oren toen ik hem voor het eerst probeerde te spelen en te zingen.

Dat geldt overigens ook voor de ‘Dankzang na het eten’. In Noord-Amerika zingen we ‘de enige gezangen’ niet, maar gezien de vele gezangmelodieën van de Psalters aan deze zijde van de oceaan zal ik mij hier maar niet op verheffen of verder over uitweiden... Een tweede opmerking vooraf betreft meer de inhoud van dit gezang. Nog niet zo lang geleden lasen we het antwoord van ds. B. Labee over het stamelen van elke berijmer die zich ter wille van de rijm en van het metrum bepaalde vrijheden moet kunnen veroorloven: ‘Daarmee blijft het altijd wat stuntelen’, zo las ik. Van harte mee eens, zeker als je de Bedezang nog nooit hebt gezongen. In dit geval betrof het ‘stuntelen’ bij mij echter meer de melodie dan de woorden, want de woorden klonken me nog best bekend in de oren. Bij ons thuis werd steevast het ‘Onze Vader’ gebeden. Maar als je als kind hier of daar eens op verjaardagsvisite meeat, hoorde je de Bedezang nogal eens opgezegd worden. Je keek er in ieder geval niet van op.

Formuliergebeden

Over formuliergebeden zijn de meningen verdeeld, ook onder onze oudvaders. Het is wel een heilige kunst om ze te gebruiken zonder sleur en of gewoonte! Laten we daarom in dit bestek, nu de biddag

weer is aangebroken, wat regels van de Bedezang eens rustig nagaan. We laten de geschiedenis van dit gezang nu rusten en richten ons op enkele aspecten van de inhoud.

Het eerste wat opvalt, is de Vadernaam van God, genoemd in relatie tot een ‘milde hand’. Ik noem dit graag een opvallende parallel met de Catechismus! Want in Zondag 10 wordt ‘spijze en drank’ direct met het Vaderlijke van God én Zijn hand in verband gebracht: ‘De almachtige en alomtegenwoordige kracht Gods ... gelijk als met Zijn hand...’. Wat is het groot om die hand te gedenken, niet alleen op de biddag, maar bij elke maaltijd. Het is Gods Vaderlijke hand

die mens en beest voedt, zie Psalm 36:7 en Psalm 145:15 en 16. Het is een hand die zich onophoudelijk uitstrekt over bozen en over goeden. Wat is het goed om op de biddag hierbij stil te staan. Wat zou het rechtvaardig zijn als God Zijn hand zou terugtrekken in het seizoen dat voor ons ligt. Wat zouden wij, nietige mensenkinderen, kunnen inbrengen tegen God als Hij, Die al het leven voedt, Zijn zegen van onze tafels zou weren? Hoe vaak staan we hierbij stil?

Achterliggend seizoen

Laten we op de biddag ook niet vergeten om terug te zien. Want wat wás die hand het achterliggende seizoen toch weer mild als het gaat over wát er allemaal op onze tafel lag! Wie staat er nog bij stil? Er wordt zoveel geklaagd over kou en verwarming, ontbering en wat een mens allemaal maar wil, maar ik stel me zo voor dat niemand van ons dagelijks ook maar één warme maaltijd hoefde te missen, toch?

De vraag wordt weleens gesteld of de wereld ook uit Gods vaderhand te eten krijgt. Ik vind dit maar ingewikkelde vragen. Het is waar dat Gods kind brood en water krijgt vanuit het volbrachte werk van Christus. Zie Jesaja 33:16. In het genadeverbond liggen ook de tijdelijke zegeningen van Gods Kerk verankerd. Maar de Schrift toont ons ook overduidelijk:

‘Gij doet Uw hand open, en verzadigt al wat er leeft, naar Uw welbehagen’ (Ps. 145:16). Wat zal het zijn als al dat genadebrood in de dag der dagen tegen ons zal getuigen! Want het waren de handen waarmee Hij hemel, aarde, en alle schepselen onderhield. En dat zijn en waren tevens doorboorde handen. Dat waren dezelfde handen waardoor Hij alle dingen ons doet toekomen. Dat waren dezelfde handen waarmee Hij de schepselen zo regeert zodat zij zich tegen Zijn wil niet roeren noch bewegen kunnen. Geliefde lezer, aan deze Voorzienigheid Gods ligt een offer ten grondslag. Als we dat gaan zien, is alles wat ik krijg en kreeg boven de hel onverdiend en verbeurd.

Wachten voor overdaad

‘Leer ons voor overdaad ons wachten...’, zo vervolgt het lied. Tja, dat past er wel bij in onze tijd. Ik moest denken aan wat wijlen mijn vader ooit eens in de kerkbode van Gorinchem schreef, nu bijna 42 jaar geleden, onder het kopje ‘Brood over de balk gegooid!’. In het licht van biddag neem ik het maar over, ter overdenking en tot opscherping. ‘Zomaar een berichtje uit de krant van 13-11-81. Het gaat slecht met onze

economie, maar dat is niet aan alles te merken. Per jaar verdwijnen er op zijn minst 78 miljoen broden in de vuilnisemmer. (...) Wellicht heeft het ook ons wat te zeggen. Laat een ieder voor zich in eigen huis eens aan de andere kant van de balk kijken. Vroeger zei men wel: kruimeltjes is ook brood. Het komt ook voor dat pakjes brood, die met zorg en liefde door de moeders worden klaar gemaakt, achteloos door scholieren worden weggegooid. De honger wordt dan bij patatkramen gestild’.

Denk hier op de biddag ook eens over na. Misschien zijn er ouders die dit lezen en hierover eens een gesprekje met hun kinderen kunnen aanknopen. ‘Dat w’ ons gedragen als ‘t behoort’!

Het hemelse betrachten

‘Doe ons het hemelse betrachten; sterk onze zielen door Uw Woord’, zo besluit de ‘Bedezing voor het eten’. Het eindigt dus met hemels brood. ‘Zij werden daag’lijks begenadigd, met manna, hemels brood, verzadigd. Gods hand bracht in dat dorre oord, rivieren uit een steenrots voort’, zo zingt de dichter van Psalm 105. De Heere Jezus zei tegen de Joden: Mijn Vader geeft u het ware Brood

uit den hemel. Want het Brood Gods is Hij Die uit den hemel nederdaalt, en Die der wereld het leven geeft’ (Joh. 6:32-33).

Wat aangrijpend dat in dit hoofdstuk het hemels brood over de balk werd gegooid! Velen van Jezus’ discipelen gingen terug en wandelden niet meer met Hem.

Biddag in lijdenstijd

Laat op de biddag aards en hemels brood niet te veel gescheiden worden! Het komt immers uit dezelfde hand? Ja, laat ons vanuit het beeld van het aardse brood opklimmen tot het hemels Brood, Jezus Christus, Die het nam, dankte en brak voor hun ogen. Hij brak het Zelf, liet dat niet over aan Petrus of Johannes. En gedankt(!) hebbende, brak Hij het. Daarbij gaf de Zaligmaker aan: het is goed zo. Zoals de Vader het wil, zo wil Ik het.

Dan wordt het biddag in lijdenstijd: ‘Doe ons het hemelse betrachten, sterk onze zielen door Uw Woord’. Het vleesgeworden Woord Dat onder ons heeft gewoond, moest sterven om hongerige zielen te spijzen en te laven met het levende Brood, Jezus Christus. Laten we daarom bidden op de biddag. ♦

‘Kroon onze tafel met Uw zegen...’.

Van den Oever, een gedreven organisator

W. Fieret, Leerdam

‘Daar zijn overeenkomsten tussen een levende haan en een leraar: de haan schijnt het ingeschapen te zijn om zowel bij dag als nacht de tijd aan te kondigen, waarom hij bij sommige volkeren genaamd wordt titaneüs (dat is zonnevogel). Inzonderheid wordt hij genoemd de morgenwekker. Ter middernacht, als alles in stille rust is, kraait de haan. Zo moet de leraar, als het nacht is voor de kerk, het licht der waarheid door duisternis wordt bedekt en het mensdom, ja zelfs de christen, in stille doch valse rust nederligt, dan moet een leraar waken, zijn stem laten horen om hen getrouw te waarschuwen’.

▶ Van den Oever (1802-1877)

Dit is een citaat uit een van de preken van ds. C. van den Oever (1802-1877). Hij was een kleurrijke figuur, die veel tot stand heeft gebracht. Het was echter niet alles goud wat er blonk. Tijdens zijn arbeidzame leven hebben zich heel wat conflicten voorgedaan, waarbij hij niet altijd onschuldig was. Wie was deze negentiende eeuwse predikant? Vele boeken en artikelen zijn over hem geschreven. Bovendien zijn er in de loop van de jaren tientallen preken van hem uitgegeven. Het bovenstaande citaat is afkomstig uit de bundel "Het dierbaar borglijden". In veertig preken besteedde hij aandacht aan het lijden en sterven van de Heere Jezus.

Oefenaar

Cornelis van den Oever werd geboren in Valkenburg (Z.H.). Zijn ouders waren eenvoudige mensen die zich moesten inspannen om financieel rond te komen. Vader werkte als timmerman,

moeder was naaister.

Cornelis moet een ondernemend mannetje geweest zijn. Bekend is dat hij in zijn jonge jaren diverse keren aan de verdrinkingsdood is ontsnapt. Nadat hij een keer uit het water was gehaald, bleef hij zelfs een paar uur bewusteloos. Ook in zijn privéleven heeft hij veel meegemaakt. Negen van de dertien kinderen die zijn vrouw en hij ontvangen hadden, zijn vroegtijdig overleden.

Na zijn bekering kon Van den Oever het in de Nederlandse Hervormde Kerk niet meer uithouden en hij sloot zich bij de Afscheidenen aan. In 1837 verhuisde hij naar Rotterdam. In die stad gaf hij een groep mensen catechetisch onderwijs en las preken van oudvaders voor. Hij werd dus een, zoals men dat noemde, oefenaar. In die tijd was het echter niet toegestaan om op eigen houtje godsdienstige samenkomsten te houden waarbij meer dan twintig mensen aanwezig waren. Na allerlei ontwikkelingen werd hij in 1844 tot predikant bevestigd bij de Gereformeerde Gemeenten onder 't Kruis. De gemeente in zijn woonplaats Rotterdam groeide sterk.

Conflicten

Helaas ontstond er ruim tien jaar later een conflict dat eindigde met de schorsing van de predikant. De aanleiding voor het geschil was dat hij zijn zoon Adrianus als predikant 'opdrong' aan de gemeente in Den Haag. Bepaald verheffend was dit hele gebeuren niet. Met als gevolg dat hij geschorst werd. Deze tuchtmaatregel legde hij echter naast zich neer. Zijn Rotterdamse kerkenraad volgde hem. Maar steeds meer geraakte hij in een isolement en als gevolg van allerlei verwickelingen moest hij omzien naar een nieuw kerkgebouw. Dat vond hij aan het Weena-plein. Na een ziekte van een half jaar overleed hij in december 1877.

Boezemsingel

Om de lijn kerkhistorisch even door te trekken: in 1898 nam ds. C. Pieneman een beroep aan naar een gemeente die door ds. Van den Oever was bediend. In 1901 hield ds. Pieneman de laatste dienst in de kerk aan het Weena-plein. De kerk moest namelijk

worden afgebroken in verband met de aanleg van de Hofpleinlijn. Er was inmiddels een nieuwe kerk aan de Boezemsingel gebouwd. Het kerkgebouw was met de woorden van ds. Pieneman een ruim, doelmatig, alleszins voldoende kerkgebouw.

Ernstvolle prediking

Terugblikkend op ds. Van den Oever mogen we niet blijven steken in de problemen waarin hij verwickeld was geraakt. Hij was een ijverige predikant die zijn ambt op serieuze wijze waarnam. Uit zijn nagelaten preken blijkt dat hij goed voorbereid de preekstoel op ging. Zijn preken werden onder meer gekenmerkt door allegorische uitleg. Het bovenvermelde citaat van de kraaiende haan is daar een voorbeeld van.

O zondaars, zondaars! Bedenk dit toch eer het voor eeuwig te laat is.

In zijn uitvoerige toepassingen sprak ds. Van den Oever de diverse groepen hoorders in de kerk aan. Onbekeerden waarschuwde hij indringend voor het gevaar: 'O zondaars, zondaars! Bedenk dit toch eer het voor eeuwig te laat is; nog is het in het heden der genade. Ach, mocht de Heere Zich over u ontfermen, dan zou mijn ziel verblijd zijn over uw behoudenis'. Bekeerden gaf hij onderwijs en troost. Bij hun vrees over de vraag of ze niet een gestolen Jezus hadden, hield hij hun voor: 'Nee, mijn vrienden, gij hebt in u dezelfde geest, die in Jozef van Arimathea was. Ook gij begeert inwendig en bidt uitwendig tot God, de Richter van hemel en aarde, dat Hij u Zijn Zoon wil schenken uit genade'. ♦

► wordt vervolgd

De ouders van de blindgeborene

ds. C.A. van Dieren, Uddel

En zij vraagden hun, zeggende:

Is deze uw zoon, welken gij zegt dat blind geboren is?

Hoe ziet hij dan nu? Zijn ouders antwoordden hun en zeiden:

Wij weten dat deze onze zoon is, en dat hij blind geboren is; maar hoe hij nu ziet, weten wij niet; of wie zijn ogen geopend heeft, weten wij niet; hij heeft zijn ouderdom, vraagt hemzelve; hij zal van zichzelf spreken.

Johannes 9 vers 19-21

Het Sanhedrin gelooft de woorden van de blindgeborene niet. Daarom roepen ze zijn ouders, die verantwoording moeten afleggen. Weet u wat de farizeeën onderzoeken? Ze hebben maar één doel. Ze willen gelijk krijgen. Die jongen liegt. Hij was helemaal niet blindgeboren. Straks willen ze zeggen: 'Ziet u wel, dat Jezus een grote bedrieger is? Hij verleidt het volk.' Dat is de strijd om het eigen gelijk. De farizeeën proberen de ouders te intimideren: 'Zeg nu maar, dat uw zoon niet blind was.' De ouders geven echter eerlijk antwoord. Zouden zij hun kind niet kennen? Hebben ze niet met smart moeten ervaren dat hun jongen blind was? Kenden zij niet de dagelijkse zorg over hun kind, dat geen toekomst had en moest bedelen? Het is een bijzonder voorrecht als onze kinderen gezond mogen zijn. Toch komt tot alle ouders deze vraag: 'Is deze uw zoon, uw dochter, die geestelijk blind geboren is?' Ziet u, dat uw kinderen, hoe ze ook zijn, geestelijk stekeblind naar de eeuwigheid voortreizen? Smeek de Heere toch om geopende ogen zodat u uw eigen nood én de nood van uw kinderen ziet. Job had open ogen. Elke dag bracht hij voor elk kind een offer, want ze lagen hem dag en nacht op de ziel. Bij u ook?

'Hoe ziet hij dan nu?' vraagt het

Sanhedrin. Hoor wat de ouders zeggen: 'Maar hoe hij nu ziet, weten wij niet.' Zou dat waar zijn? Natuurlijk weten ze het wel. Dat nieuws is als een lopend vuurtje door Jeruzalem gegaan. Zullen juist de ouders van de blindgeborene dat niet gehoord hebben? Zeker, maar ze willen er niet mee van doen hebben. Ze willen erbuiten gelaten worden en de Naam van Christus niet op de lippen nemen. En wij? Herkennen we dat? Hebben wij ook geen zuur gezicht voor de eer van de Heere over, omdat we onze eigen eer willen behouden? De ouders gaan zo ver, dat ze liever hun kind laten vallen dan er zelf schade van te ondervinden. Ze zeggen: 'Hij heeft zijn leeftijd, vraagt hemzelve.' Zo komt de blindgeborene alleen te staan. Niemand troost hem, dan alleen Hij, Die boven alle mensen alleen kwam te staan en in Wie vervuld is: 'Mijn vader en Mijn moeder hebben Mij verlaten, maar de HEERE zal Mij aannemen.'

Vragen:

1. *Waarom wilde het Sanhedrin de blindgeborene en zijn ouders niet geloven?*
2. *Welke les is er voor ouders als het gaat over de geestelijke blindheid van hun kinderen?*
3. *Hoe komt het dat de ouders van de blindgeborene afstand nemen van hun zoon?*

Verzoening door voldoening

ds. A. Schreuder, Beekbergen

In het praktische deel van het nieuwe deel "Verzoening door voldoening" (Semper Reformanda Reeks) gaat hoofdstuk 8a over de verzoening in het geloofsleven. Dit hoofdstuk gaat over het pastoraat rond verzoening.

Vanaf het begin van de Reformatie hebben Luther en Calvijn er de nadruk op gelegd dat de verzoening met God meer is dan een zaak van het verstand. Beiden wijzen erop dat de verzoening met God een geloofszaak is, die in het hart beleefd wordt als een wonder. Deze doorleving van de verzoening hangt nauw samen met de heilsorde. Calvijn wijst daar in Boek III van zijn "Institutie" al op. Hij geeft dit onderdeel de titel: 'Over de wijze waarop de genade van Christus verkregen wordt'. De heilsorde staat in Romeinen 8:28-30. Vanuit de Nadere Reformatie is daar door onze vaders veel over geschreven. Ds. G.H. Kersten sluit daar bij aan in zijn "Gereformeerde Dogmatiek".

Trapsgewijs

Hoewel God van Zijn kant in de wedergeboorte aan de zondaar de gerechtigheid van Christus toerekent, krijgt een zondaar daar alleen zekerheid van door het geloof. Deze zekerheid leert de Heere Zijn kinderen als regel trapsgewijs, naar de mate van het geloof. De echte zekerheid wordt beleefd als de Heere een helwaardige zondaar overtuigt en doet zien dat het heil alleen ligt in het plaatsvervangend offer van Christus.

In de bekende briefwisseling in 1956 tussen de hervormde hoogleraar dr. H. Berkhof (1914-1995) en ds. G. Boer (1913-1973) ging het over de vraag hoe een zondaar met God verzoend wordt. In de lijn van de Reformatie brengt ds. Boer heel indringend

naar voren dat in de rechtvaardiging van de goddeloze het hart van het Evangelie klopt. Als in de prediking de functie van de wet wordt veronachtzaamd, wordt het Evangelie als weg tot verzoening van zijn kracht beroofd, stelt ds. Boer.

Eenzijdig

Een eenzijdig benadrukken van het Evangelie ten koste van de wet betekent dat de mens rust denkt te vinden in genade zonder zich schuldig te hoeven voelen. Dan ontbreekt dat Christus, om aan Gods recht te voldoen, Zijn bloed moest geven om die genade te verdienen. Genade is vrije genade, die geschonken wordt aan een vijandig, onwillig en verdorven mens, die door de kennis daarvan verbijzeld en verslagen is.

De verzekering van de verzoening door en in Christus gaat via de drie stukken van de Heidelbergse Catechismus: ellende, verlossing en dankbaarheid. In de doorleving daarvan wordt de weg tot de verzoening met God als een steeds groter wonder beleefd. Groot is het als het tot de volle zekerheid mag komen van de rechtvaardiging van de goddeloze in de vierschaar van de consciëntie. De Schriftuurlijke bevinding concentreert zich op het geloof in de Christus der Schriften, zoals Deze vooral zichtbaar is geworden in de heilsfeiten.

Pastoraat

Het pastoraat is ambtelijk werk en is daarom zielszorg. Christus legt deze

taak op de schouders van mensen om in Zijn Naam met zielen te handelen. In het pastorale gesprek over verzoening komt ter sprake de verbroken verhouding met God en de noodzaak en de mogelijkheid van verzoening met God. Ook dient gesproken te worden over hoe de verzoening met God doorleefd wordt en functioneert in de praktijk van het leven.

De vijfde bede, '... en vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren' en de uitleg daarvan in Zondag 51 van de Heidelbergse Catechismus is daarvoor leidend. Ook komt als derde aan de orde de vergevingsgezindheid die de Heere van ons vraagt ten opzichte van onze naaste.

Het pastoraat rondom de verzoening in de gemeente schenkt er aandacht aan hoe in huwelijk en gezin de verzoening met de Heere, maar ook met elkaar gestalte krijgt. In het gemeentelieven komt verzoening openbaar in liefde tot elkaar en bereidheid om onze schuldenaren te vergeven.

Bij het pastoraat aan jongeren moet niet vergeten worden dat zij leven in een tijd waarin de verzoening met God nauwelijks meer klinkt. Echte verzoening komt tot stand als er ook zelfverloochening is.

Pastorale situaties, waarin verzoening heel specifiek aan de orde komt, zijn het ziek- en sterfbed, conflictsituaties, huwelijksproblematiek en als iemand worstelt met schuld en schaamte.

Pastoraat rondom verzoening is niet alleen gericht op het zoeken van oplossingen, maar vooral op het aanwijzen van de verlossing in Christus. Ten slotte moet de ambtsdrager er ook oog voor hebben als mensen worstelen met verzoening vanwege een verkeerde gedachte van Wie God is, en ook als iemand depressief is of een negatief zelfbeeld heeft. ♦

► slot

N.a.v. Ds. G. Clements e.a. (red.), "Verzoening door voldoening. Een theologische verkenning"; uitg. De Banier, 2023; 415 blz; € 32,50.

Ben jij ook woke?

P. Schalk, Veenendaal

Woke (spreek uit: wook) is het nieuwe normaal. Althans, dat is wel de bedoeling van veel mensen. Zij weten precies hoe u moet denken. Want ja, onze samenleving is heel tolerant, vooral als je woke denkt.

Wat is dat eigenlijk, woke? Nou gewoon, een nogal nieuw begrip, afkomstig van een vervoeging van het Engelse werkwoord 'to wake (up)'. Dat betekent wakker worden, ontwaken. In eerste instantie werd er vooral mee bedoeld dat je ergens goed van op de hoogte was. Later werd het steeds meer een term die gebruikt werd om je ogen goed open te houden. En de laatste jaren is het vooral gericht op het alert en bewust zijn van maatschappelijke ongelijkheid.

Bewustheid

En dan zijn we waar we wezen moeten. Woke kan inmiddels gebruikt worden om te verwijzen naar alles wat men sociaal onrechtvaardig vindt. Dat kan gaan over nogal uiteenlopende onderwerpen. Denk aan klimaatverandering, die wordt goed in de gaten gehouden door personen die woke zijn. En hetzelfde geldt voor een totaal ander onderwerp, zoals de positie van minderheden. Dat is momenteel aan de orde, bijvoorbeeld op universiteiten. Als een docent een opmerking maakt die verkeerd kan worden uitgelegd, dan zijn er wel woke studenten die dat

aangrijpen om hun punt te maken. Vervolgens gaat een docent of een hoogleraar zijn woorden wikken en wegen, en dat heeft natuurlijk gevolgen voor de academische vrijheid. Denk maar aan het recente voorbeeld van Laurens Buijs, docent aan de Universiteit van Amsterdam, die een debat begon over het verschijnsel non-binair. Ook weer zo'n term die even uitleg nodig heeft: non-binair, zo word je genoemd als je jezelf niet als mannelijk of vrouwelijk wilt identificeren. (Bij het noteren van deze uitleg denk ik diep na of ik niet iets fout opschrijf). Maar goed, terug naar Buijs. Ongetwijfeld is hij verbijsterd over de ophef die rondom hem is ontstaan. Zelf behoort hij immers ook bij de lhbt-gemeenschap. Hij omschrijft zichzelf als 'een zachte en vrouwelijke homo-man'. Maar daar hadden zijn woke studenten geen boodschap aan. Hij wordt keihard beschuldigd van discriminatie, en zit dus in de verdachtenbank.

Verplicht

Het lijkt wel of je er niet meer bij hoort als je een mening ventileert over

seksuele diversiteit die niet past bij het woke denken. Bij elke uiting (in de Eerste Kamer) over seksualiteit, over diversiteit, over gerichtheid, worden vragen gesteld. De sfeer verkilt als je daar ronduit spreekt over hoe God het bedoeld heeft, toen Hij de mensen heeft geschapen. De verwijzing naar Genesis 1 vers 27 is verdacht: 'En God schiep de mens naar Zijn beeld; naar het beeld van God schiep Hij hen; man en vrouw schiep Hij hen'. Dat past niet meer bij onze verlichte denkers. Het biologisch geslacht, mannelijk of vrouwelijk, is niet meer leidend, maar hoe men zich voelt. Dat leidt overigens tot vreemde situaties. Een man die worstelt met zijn identiteit en zich vrouw voelt, moet zijn paspoort kunnen veranderen. Op de vraag wat er dan gebeurt als hij (of zij) zich later weer bedenkt, kwam geen rechtstreeks antwoord van de minister. Uiteindelijk gaf zij schoorvoetend aan dat je het dan weer terug moet kunnen draaien. Tja, als het gevoel leidend is ...!

Wakker worden

Het meest bizar is als er Kamerleden van andere partijen een praatje komen maken, en aangeven dat ze het ook allemaal doorgeslagen vinden. Maar ja, dat kunnen ze niet hardop zeggen, want dan staan ze zeker niet meer op een verkiesbare plaats bij de volgende verkiezingen. In ieder geval zegt het genoeg, namelijk dat heel langzamerhand de wal het schip keert. Echter, het besef dat het doorgeslagen is leidt helaas nog niet tot een ommekeer in het denken van de samenleving.

Misschien moeten we ook woke worden, maar dan op de goede manier. Wakker worden, zodat we beseffen dat de samenleving de verkeerde kant op gaat. Oog hebben voor de problemen van hen die werkelijk worstelen met hun gerichtheid of hun geaardheid, of die het gevoel hebben dat ze in het verkeerde lichaam zitten. Dat zijn vraagstukken die we niet hoeven te ontkennen, want na de zondeval is niets meer volmaakt. Maar we zullen wel moeten vasthouden aan die geschapen werkelijkheid, zoals God het heeft bedoeld. Ja, zoals Hij het wonderlijk heeft gemaakt. ♦

Een gemeente met één kerkenraadslid

L. Vogelaar, Scherpenzeel

Ouderling M. Nijssse was 21 jaar lang de enige ambtsdrager in de kleine gemeente van Colijnsplaat. De gemeente bleef wel zelfstandig, maar er waren vanaf 1970 'toegevoegde kerkenraadsleden' uit Kortgene en Kamperland. Ze vergaderden maar enkele keren per jaar.

Nijssse was in de jaren 1968-1989 scriba. In zijn regelmatige handschrift notuleerde hij wat er was besproken. Het ging vooral om het tellen van de collecten en het controleren van de boekhouding. In die 21 jaar werd vijftien keer een diaken gekozen (soms twee tegelijk), maar die bedankte steeds, sommige mannen wel zes of negen keer, hoezeer de voorzitters soms ook aandrongen. Ouderling Nijssse was ook koster. Eén keer per week werd de kerk gestoft en gezogen, en meestal deed hij dat zelf. Ook de kolenkachels (later de oliekachels) moesten worden verzorgd. Eén keer per jaar werden

gemeenteleden gevraagd te helpen bij de grote schoonmaak.

Nijssses oudste zoon deed vanaf zijn tiende jaar (in 1966) het kosterswerk voor en tijdens de diensten. Bij zijn afwezigheid en na zijn huwelijk in 1984 werd dit gedaan door een ander gezinslid, meestal zijn jongere broer. Het kerkelijk leven had een centrale plaats in het gezin, zeggen de kinderen van ouderling Nijssse. Zij verspreidden de kerkelijke bladen. En zij haalden het oud papier voor de zending op en verzamelden dat in hun schuur. Nijssses dochters speelden weleens op het orgel als organist Breure afwezig was. Of er werd a capella gezongen.

Kerk opgeknapt

De leden spraken in 1979 uit de gemeente zo lang mogelijk in stand te willen houden. In 1981, het jaar waarin de gemeente 50 jaar bestond, werd genoteerd: 'Eén kachel is uitgebrand en de andere is ook al oud. Daar de leden te kennen hebben gegeven om te blijven bestaan als gemeente, zijn maatregelen genomen om het beroete kerkgebouw schoon te laten maken en op te knappen.' De roetschade was ontstaan toen een van de oliekachels ontplofte.

D. van de Graaf, de aanstaande schoonzoon van ouderling Nijssse,

legde belangeloos elektrische voetverwarming aan. De buitenkant van de kerk werd geschilderd, het terrein opgeknapt, de collectezakken vervangen en het hangwerk van de deuren vernieuwd.

Het ledental was stabiel, maar de gemeente vergrijsde wel, 'wat ons wel zorgen geeft over het voortbestaan van de gemeente', noteerde scriba Nijssse in 1986. Op het laatst werd er slechts om de twee jaar een ledenvergadering gehouden.

Laatste diensten

In 1989 kwamen er soms maar vijf of zes mensen naar de middagdienst. De kerkenraad besloot op 16 mei 'een ledenvergadering uit te schrijven om de leesdiensten te beëindigen en naar onze zuster gemeente te Kortgene ter kerk te gaan. Ds. Weststrate zal verzocht worden hierbij aanwezig te zijn. Ouderling Nijssse heeft te kennen gegeven binnenkort te verhuizen. Onze jonge mensen die er nog zijn, missen veel van het kerkelijk gebeuren, zoals de Heilige Doop en het Heilig Avondmaal. Een dominee te vragen voor een preekbeurt wordt ook moeilijk, zowel als het onderhoud van het kerkgebouw.'

Het was de laatste kerkenraadsvergadering, en de notulen zijn niet meer ondertekend. Dat gebeurde ook niet na de laatste ledenvergadering: onderleiding van consulent ds. J.C. Weststrate beraadslaagden de leden op vrijdag 8 juni over de opheffing van de gemeente. Opgemerkt werd dat sommigen die in Colijnsplaat zouden moeten kerken, naar Kortgene of zelfs naar Goes gingen.

Het ging nu snel: de laatste diensten werden op zondag 18 juni gehouden. Ouderling M. Nijssse kreeg de kanselbijbel, organist N.J. Breure het orgel. De drie kerkenraadsbijbels werden verdeeld en een gemeentelid kreeg de geldkluis.

Na de samenvoeging was Nijssse enkele maanden ouderling in Kortgene, totdat hij eind 1989 naar Wemeldinge verhuisde. Daar was hij ruim zes jaar ouderling, tot hij in 1997 plotseling overleed. Hij was toen 74 jaar. Kortgene had op den duur geen enkel lid meer in Colijnsplaat, maar sinds kort wonen daar twee jonge echt)paren uit de gemeente.

▶ Ouderling M. Nijssse

▶ slot

Zijn weldadigheid gedenken

Kerkenraad Den Haag-Scheveningen

‘O God, wij gedenken Uwer weldadigheid, in het midden Uws tempels’, zo spreekt Psalm 48. Van ál Gods weldaden geldt dat wij die niet mogen vergeten, maar veelmeer moeten gedenken. Dat geldt in het bijzonder voor de weldadigheid die God dáár betoont waar de dienst der verzoening plaatsvindt.

Op 2 maart mag de gemeente Den Haag-Scheveningen in verwondering terugzien. Het is 100 jaar geleden dat de Haagse gemeente werd geïnstituëerd. Ook is het ruim 150 jaar geleden dat de gemeente in Scheveningen ontstond en 90 jaar geleden dat deze zich aansloot bij de Gereformeerde Gemeenten.

Toen in 1907 de Gereformeerde Gemeenten ontstonden, was er ook in Den Haag een kruisgemeente. Deze gemeente, die gediend was door ds. C. Pieneman, en waar ds. G.H. Kersten zich in zijn Haagse tijd bij had gevoegd (in de periode dat hij onderwijzer was), ging dat jaar niet mee in de Vereniging, maar volgde ds. L. Boone. Een deel van de leden vond daardoor kerkelijk geen onderdak en kwam als gezelschap bij elkaar. Hierbij voegden zich naderhand leden van ons kerkverband die van elders

naar de Hofstad verhuisden. Later ontstond hieruit een Haagse afdeling van de Gereformeerde Gemeente van Leiden.

De eerste dienst (waarin ds. J. Vreugdenhil voorging) vond plaats op 2 augustus 1922. Op 2 maart 1923 werd de gemeente geïnstituëerd tijdens een ledenvergadering onder leiding van ds. W. den Hengst. Men kerkte eerst aan de Assendelftstraat, daarna in een kerkje aan de Zoutkeetsingel. In 1934 kocht men de Bethlehemskerk, ook wel de armenkerk genoemd. In dit kerkgebouw uit 1858 kerkte de gemeente totdat in 1986 op dezelfde plaats de Bethaniëkerk werd gebouwd.

De Saambinder vermeldde op 23 oktober 1986: ‘In historisch opzicht was de oude kerk de ‘armenkerk’ waar vroeger de armen geen plaatsengeld behoeften te betalen en bij de uitgang turf, kolen en brood ontvingen.

In geestelijke betekenis moge het de plaats zijn waar ellendigen en armen zich leren kennen om gewassen en gereinigd te worden door het bloed van Jezus Christus’.

Het bestaan van de Scheveningse gemeente gaat terug tot 1871. De gemeente van oefenaar A.H. Geerts kreeg op 28 februari 1871 van de overheid toestemming voor het houden van godsdienstoefeningen aan ‘het lokaal aan de Korte Houtstraat 11’. Na enige tijd werd een kerkje aan de Havenkade betrokken. In 1921 werd het uit 1892 daterende kerkgebouw aan de Keizerstraat aangekocht.

Aanvankelijk was de gemeente oud gereformeerd, op 9 oktober 1933 besloot men tot aansluiting bij de Gereformeerde Gemeenten.

De gemeenten hebben uit Gods goede hand vaak een predikant ontvangen. De Haagse gemeente is gediend door ds. P. Honkoop, ds. K. de Gier (tweemaal), ds. F. Harinck (Den Haag-Zuid) en ds. J. Driessen. De Scheveningse gemeente werd na haar instituering gediend door ds. J.W. Kersten, ds. A. Elshout (tweemaal), ds. A. Hofman, ds. R. Kattenberg en ds. J.B. Zippro (tweemaal). De (gefuseerde) gemeente is nu reeds veertien jaar vacant. Momenteel is ds. M.L. Dekker aan de gemeente verbonden voor het werk in Israël.

De geschiedenis van de gemeenten in de Hofstad laat zien dat het kerkelijk landschap in enkele decennia erg kan veranderen. Vijftig jaar geleden telde de stad drie gemeenten met samen meer dan 1800 (doop)leden. Er waren toen drie predikanten. Nu is er één vacante gemeente met 240 (doop)leden. Op 1 oktober 2000 voltrok zich de samenvoeging van Centrum en Zuid. Precies zeven jaar later fuseerde de gemeenten van Scheveningen en ‘s-Gravenhage. Maar hoeveel er ook veranderde, de bediening der verzoening mag nog steeds van de kansel klinken. Daar wordt het offer van Christus verkondigd waarin al Gods deugden zijn verheerlijkt. Dat is Gods weldadigheid bij uitnemendheid, die ook in de Hofstad wordt gedacht. ♦

Juwelen van Genade in Nigeria

ds. C. Sonneveld

juwelenvangenade.nl ; 220 blz., € 14,95.

Een boek over juwelen! Nee, niet van goud of zilver, maar juwelen van genade, gevonden op het zendingsveld in Nigeria. Daarover schrijft onze geliefde medebroeder ds. C. Sonneveld, die als zendingspredikant gewerkt heeft onder de Izi's in het zuiden van Nigeria.

Het boek bestaat uit drie delen. Het eerste bevat getuigenissen over het werk van Gods genade verheerlijkt in zondaarsharten. Dat kwam in de vrucht openbaar. Ik mocht er tijdens een bezoek in 1988 getuige van zijn. Het is goed dat deze dingen beschreven zijn om de herinneringen aan de 'begintijd' levend te houden, juist ook voor de jongere generatie in Nigeria. Het tweede deel zijn verhalen over treffende gebeurtenissen en ervaringen,

die het werken in een andere cultuur met zich meebrengen. Soms moesten ook beschamende lessen geleerd worden. In het laatste deel vinden we persoonlijke gesprekken met tien mensen, die de begintijd hebben meegemaakt. De eerste tijd van de zending in Izi wordt vergeleken met recente ontwikkelingen en daarbij worden dingen op eerlijke wijze beschreven. Ds. Sonneveld vraagt om begrip en voorzichtigheid in ons oordeel over bepaalde dingen, die soms anders kunnen zijn dan bij ons (blz. 155). Elk interview loopt uit op een wens voor de toekomst en een gebed.

Dit is een mooi zendingsboek, met veel foto's en verhalen die niet eerder gepubliceerd zijn.

Het leest gemakkelijk en kan besteld worden via de site juwelenvangenade.nl. Met elke 5 euro steunt u het drukken van dit boek in het Engels. De Heere stelle het lezen van dit boek tot rijke zegen!

ds. J.B. Zippro, Zoetermeer

Aanvallen of verdedigen

Ton van der Schans (red.)

uitg. De Banier; 112 blz. € 10,95.

In de Driestarreeks verscheen een bundel artikelen over de vraag hoe je je als christen moet opstellen in de huidige samenleving, met name ook ten opzichte van de overheid. Moet dat vooral offensief of defensief zijn?

De verschillende auteurs geven in dit boek op die vraag uiteenlopende antwoorden. Wilco Boender stelt zich nogal offensief op. Laurens van der Tang ziet in onze samenleving steeds meer totalitaire, anti-christelijke trekken, niet alleen in de genderrevolutie, maar bijvoorbeeld ook bij de klimaatbeweging en de corona-aanpak. Christenen moeten zich daarom voorbereiden op vervolging. John Exalto vindt dat de refozuil 'een nieuw, overtuigend en samenbindend verhaal' ontbeert. De emancipatie lijkt voltooid en dat was volgens hem het grote doel van de verzuiling. Bij het tot stand komen van de refozuil stond dat emancipatiedoel echter niet voorop. Het ging bij de oprichting van allerlei reformatorische scholen en organisaties vooral om het

vasthouden aan en uitdragen van de Bijbelse beginselen. Dat is nog steeds van groot belang.

Dick Alblas vindt het een misplaatst beroep op de vrijheid van godsdienst als je vindt dat je in coronatijd wel in een kerkgebouw mag samenkomen, maar niet in een stadion of restaurant. Maar is daar dan geen verschil tussen? Staat dat ook voor ons op één lijn? Bij de detailhandel maakte de overheid destijds onderscheid tussen essentiële en niet-essentiële winkels. Hoewel de besmettingsrisico's even groot waren, mochten de eerste winkels openblijven.

In zijn slotbeschouwing wijst Van der Schans er terecht op dat we het belang van onze eigen tijd niet moeten overschatten. Al gauw denken we dat juist in onze tijd de beslissende gebeurtenissen plaatsvinden. Zo'n honderdvijftig jaar geleden schreef de orthodox-hervormde ds. J.W. Felix over 'onze gevaarlijke tijd, waarin het werkelijk zo is alsof het christendom zijn tijd heeft uitgediend en binnenkort voor het heidendom in zijn nieuwmodische vorm moet wijken'. Dat neemt niet weg dat zeker in onze tijd de afbraak van christelijke normen en waarden doorgaat. In de maatschappij maar ook in de kerk.

C.S.L. Janse, Apeldoorn

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Ermelo,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk;
te Goudswaard,
ds. H.J. Agteresch te Werkendam;
te Klaaswaal,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
te Ouddorp,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
te Zeist,
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk.

VERSLAG AFSCHEIDSDIENST DS. J. DE KOK VAN WESTKAPELLE

Ds. J. de Kok nam woensdag 15 februari afscheid van Westkapelle met de woorden uit Efeze 4:10: 'Die nedergedaald is, is Dezelfde ook Die opgevaaren is ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou'. Het thema 'De regering van Christus' Kerk' werd uitgewerkt in drie aandachtspunten: Door wie ze geregeerd wordt, hoe ze geregeerd wordt en waartoe ze geregeerd wordt.

De predikant begon met een terugblik op de achterliggende vijf en een half jaar waarin blijde en droeve gebeurtenissen elkaar afwisselden. 'Gemeente, we zijn erg aan elkaar verbonden geweest. Misschien wel té verbonden, want het draait niet om mij, of om u,

Een godsdienst die het waard is te bezitten, wordt niet goedkoop gekocht en niet vlug verkregen.

- WÉLIAM TIPTAFT -

maar om het Koninkrijk van Christus'. In zijn eerste gedachte gebruikte de predikant het beeld van drijfzand: 'Jullie weten hoe gevaarlijk dat is, want hoe meer je spartelt, hoe meer het je naar beneden zuigt'. Zo is het, aldus de predikant, van nature met ons gesteld: we zitten vast in de modder van de zonde en zakken steeds verder weg. De één heel snel, de ander langzaam. Maar de Heere Jezus is nedergedaald, Hij wilde wegzakken in het drijfzand van Gods toorn om zo het fundament te leggen waardoor mensen behouden kunnen worden. En Hij regeert Zijn Kerk - met een hoofdletter - omdat Hij ook opgevaaren is.

In de tweede gedachte liet ds. De Kok vanuit Efeze 4:11 zien dat de Heere Zijn Kerk regeert door middel van de ambten. Tot slot wees hij zijn toehoorders op de woorden: 'Opdat Hij alle dingen vervullen zou'. Nog één keer deed hij een indringende oproep aan de gemeente: 'Heb geen rust buiten dat ene Fundament, zoek Christus tot je deel te hebben. Het is een zalige, hemelse grond. Het ligt vast in de Nedergedaalde, in de Opgevaarene. Hij zal vervullen tot de eer en verheerlijking van Zijn grote Naam. De Heere geve dat er straks niet één gemist wordt op dat Fundament'.

Daarna sprak ds. De Kok de gemeente, de kerkenraad, de genodigden en zijn gezin hartelijk toe. Hij werd toegesproken door ds. M. Boersma namens de classis Middelburg en de Particuliere Synode Zuid, en door de voorzitter van de kerkenraad, ouderling A. Maljaars. Na het dankgebed legde ds. De Kok voor de laatste keer als herder en leraar de zegen op de gemeente.

Kerkenraad Westkapelle

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK 14 JANUARI 2023

Ds. M.H. Schot opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert de volgende punten: Op 1 september is ds. G.J. van Aalst met emeritaat gegaan. B. Kroon in Oud-Beijerland herdacht op 11 december dat hij 30 jaar mocht dienen in het ambt van ouderling.

Mevr. C. Verweij-Pronk, echtgenote van ds. J.W. Verweij, overleed op 3 december in de leeftijd van 89 jaar. Op 31 december overleed L. Rook in de leeftijd van 88 jaar. Hij diende als diaken de gemeente van Ridderkerk-Slikkerveer (1970-1973) en Zwijndrecht (1976-2014).

De rapportages van Sirjon en Cedrah geven geen aanleiding tot vragen. De vergadering spreekt zijn waardering uit voor het vele werk dat verricht mag worden.

De voorzitter van de Classicale Evangelisatie Commissie (CEC) geeft een toelichting op de aangeleverde stukken. Evangelist M. Rozema vertelt iets naar aanleiding van zijn benoeming en zijn werk als evangelist. Hij vraagt de gemeenten om het werk in de Gouwstraat in het gebed te gedenken.

Voor vrijwilligers die werkzaamheden verrichten in de Gouwstraat is in het kader van zorgvuldigheid een positief advies van hun kerkenraad vereist. Goede afspraken hierover kunnen problemen voorkomen. Tevens wordt de kerkenraden gevraagd zelf actief op zoek te gaan naar vrijwilligers. Dat geldt zeker als hen een oproep voor vrijwilligers vanuit de Gouwstraat bereikt. Verder zal de classis zich laten informeren over de activiteiten in de classis Rotterdam naar aanleiding van ontwikkelingen rondom Zuidrijk. De begroting 2023 toont een tekort. Toch is er vertrouwen dat de middelen er zullen komen, mede gelet op de binnengekomen toezeggingen.

Voor de Particuliere Synode Zuidwest worden afgevaardigd als primi de predikanten G.W.S. Mulder, J. van Rijswijk, M.H. Schot en H.A. van Zetten, en als primi de ouderlingen G. de Boer, A.J. van Driel, A. Hak en N.J. Teerds.

De sluiting wordt verzorgd door ouderling J. Silfhout van de roepende kerk Hendrik-Ido-Ambacht.

N.J. Teerds, scriba

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WÉ EN WIJ LEVEN

Berichten

THEMA-AVOND GEREFORMEERD ERFGOED

De Stichting Gereformeerd Erfgoed belegt op donderdag 9 maart (19.30 uur) een thema-avond over 'Het merg van het Evangelie'. Sprekers: prof. dr. A. Baars, ds. G.P. van Nieuw Amerongen, stud. G.M. van Putten en ds. A. Schot. Locatie: Kerk Geref. Gemeente Gouda.

CONTACTDAG WINSTUITVERLIES

Op zaterdag 18 maart (10.15 uur) wordt de landelijke contactdag van Stichting Winstuitverlies gehouden in de Bethelhemkerk in Woerden. De lezing gaat over "Vreugde in verdriet" iedereen die getroffen is door, betrokken is bij of een geliefde heeft verloren door kanker is welkom. Aanmelden verplicht: www.winstuitverlies.nl

GESPREKSGROEP VOOR MANNEN MET AUTISME

In de regio Utrecht start bij voldoende belangstelling een gespreksgroep voor getrouwde mannen met autisme en een (boven)gemiddelde intelligentie.

In deze kleinschalige groep krijgen de deelnemers de mogelijkheid om ervaringen uit te wisselen. Kent u of bent u een mogelijke deelnemer aan deze groep? Dan komen we graag met u in contact. Voor meer informatie: www.helpendehanden.nl/gespreksgroepen of neem contact op met Inge van Hell via w.vanhell@helpendehanden.nl of tel. 06-57147800.

TOERUSTINGS-AVOND VOOR SINGLES

De werkgroep Singles van het deputaatschap KGJO belegt op zaterdag 1 april een toerustingsavond voor singles. Harmien Mulder leidt het thema 'Intimiteit' in. Locatie: Bethelkerk, Laan van Leeuwenstein 10, Geldermalsen; tijd avondprogramma 19.30 uur; om 17.00 uur is er een maaltijd. De kosten ervan worden bij aankomst afgerekend. Voor informatie en aanmelding: ea.vanderspek@kliksafe.nl

KINDERZANGMIDDAG ALBLASSERDAM

De Alblasserwaardse kinderzangmiddag is op zaterdag 18 maart, in de kerk

van de Geref. Gemeente te Alblas-serdam. F. van Grol, ZGG-voorlichter, opent de middag. Er wordt een cd opgenomen, waarvan de opbrengst voor de zending is. Aanmelden door te mailen naar mevr. Van Roekel: roekeltjes@hotmail.com of te bellen naar tel. 06 12752793.

ZANGAVONDEN

Geldermalsen - Bethelkerk, zat. 11 mrt., 19.30 uur, kinderkoor De Kleine Lofstem, mannenkoor Jubilate Deo, André van Vliet, orgel, ds. W.A. Zondag, meditatie; collecte voor Helpende Handen en VBBG.

Gouda - Kerk Geref. Gemeente, zat. 11 mrt., 20.00 uur, concert door zes jonge organisten, met samenzang.

Hendrik-Ido-Ambacht - Dorpskerk, zat. 11 mrt., 19.30 uur, jeugdkoor Harpe Davids, jongerenkoor Cantilena, leiding evangelist M. Rozema; collecte voor In de Gouwstraat.

Ridderkerk - Bethelkerk Geref. Gemeente, zat. 11 mrt., 19.30 uur, psalmzangavond met bovenstem-groep, Pieter Heykoop, orgel; collecte t.b.v. Timotheos.

Kerkdiensten

ZONDAG 5 MAART 2023

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 uur ds. A.T. Huijser en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 14.30 uur ds. C. Hogchem; **Alblas-serdam** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 15.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Apeldoorn** 10.00 en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur stud. J.C. Kriekaart; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. A.T. Huijser; **Bodegraven** 10.00 uur

ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 uur ds. J.J. Tanis, 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 18.00 uur ds. M. Karens; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur stud. J. Janse; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Capelle aan den IJssel-West** 18.30 uur ds. M. Joosse; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Deventer** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; **Doetinchem** 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht**

10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Drachten** 9.30 en 15.00 uur ds. J. Schipper; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Enkhuizen** 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Enter** 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur stud. A.E. Brijder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 14.00 uur ds. P.C. Vlot; **Gorinchem** 19.00 uur ds. B. Labee; **Gouda** 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur stud. J.M. Evers; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 9.30 uur stud. J.M. Evers en 15.30 uur ds.

G.W.S. Mulder; **Haamstede** 18.30 uur ds. G.J. Baan; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hoofddorp** 9.30 en 15.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Hoogeveen** 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; **Houten** 16.00 uur ds. W. Visscher; **Kampen** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. A. Verschuure; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; **Meeuwen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Middelburg-Zuid** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 19.00 uur ds. G. Clements; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 14.00 uur ds. S. Maljaars en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Nieuwe-Tonge** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. P. Mulder; **Nieuwerkerk** 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 14.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 9.30 uur (H.D.) ds. G.J. van Aalst en 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppeindoes** 10.00 uur ds. G. Heijkamp; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; **Oude-Tonge** 14.30 uur ds. K. Boeder; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Schot; **Poederoijen** 14.30 uur stud. J. Janse; **Poortugaal** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Poortvliet** 14.30 uur ds. M. Blok; **Puttershoek** 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. W.J. Karels; **Ridderkerk-Slikkerveer**

19.00 uur ds. L. Blok; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Rijssen-West** 9.30 en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rilland-Bath** 18.30 uur ds. C. Harinck; **Rotterdam-Alexanderpolder** 10.00 en 16.00 uur stud. R.T. Michielse; **Rotterdam-Centrum** 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Rotterdam-IJsselmonde** 18.30 uur stud. R.T. Michielse; **Scherpenisse** 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.00 uur ds. C. Hogchem en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; **Soest** 15.30 uur ds. J. Beens; **Spijkenisse** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Sprang-Capelle** 9.30 en 16.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Stolwijk** 19.00 uur ds. C. Sonneveld; **Terneuzen** 15.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. S.W. Janse en 14.30 uur (H.D.) ds. P.D. den Haan; **Tholen** 10.00 uur ds. M. Blok en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlaardingen** 19.00 uur stud. J.M. Evers; **Vlissingen** 9.30 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agtesch; **Wierden** 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Woerden** 10.00 uur ds. W. Visscher en 15.30 uur ds. H. van der Heiden; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 7 MAART 2023

Westzaan 19.30 uur ds. F. Mulder.

WOENSDAG 8 MAART 2023

BIDDAG

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; **Aalst** 10.00 en 15.00 uur ds. M. Karens; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; **Amsterdam** 15.30 en 19.30 uur stud. J. Janse; **Apeldoorn** 14.30 en 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 19.30 uur ds. R. Kattenberg; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur

ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30, 14.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 uur ds. J.W. Verweij; **Berkenwoude** 10.00 uur ds. W. Visscher en 19.30 uur stud. R.T. Michielse; **Bodegraven** 10.00 uur ds. G.J. Baan en 19.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Borsele** 9.30, 14.00 en 18.00 uur stud. A.E. Brijder; **Boskoop** 9.30, 15.00 en 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 uur ds. W. Silfhout en 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Capelle aan den IJssel-West** 9.30 uur ds. W.J. Karels, 14.30 uur ds. M.G. van Middendorp en 19.45 uur ds. A.T. Huijser; **De Valk-Wekerom** 9.30, 14.00 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; **Deventer** 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur ds. J. Beens; **Doetinchem** 9.30 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Dordrecht** 10.00 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Elspeet** 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 19.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuisen** 14.30 en 19.30 uur ds. G. Heijkamp; **Enter** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Ermelo** 14.30 en 19.30 uur ds. J. Schipper; **Genemuiden** 9.30 en 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Gouda** 14.30 en 19.30 uur ds. G. Clements; **Goudswaard** 10.00 en 16.00 uur stud. R.T. Michielse; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Groningen** 14.00 en 19.30 uur ds. A.J. de Waard; **Haamstede** 10.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hardinxveld-Giessendam** 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 14.30 en 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoogeveen** 9.30 uur stud. J. Janse; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Kampen** 9.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; **Kamperland** 14.30 uur ds. A.P. Baaijens en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Kapelle-Biezeling** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 15.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Kesteren** 12.30 en 19.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.30 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 uur ds. K. Boeder en 19.00

uur stud. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 14.30 en 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 14.30 uur ds. D.W. Tuinier en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Lisse** 10.00 uur ds. P. Mulder en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Marknesse** 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Meliskerke** 9.30 uur ds. C. Harinck en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Middelburg-Zuid** 9.30 , 14.30 en 19.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 14.00 en 19.30 uur stud. J.C. Kriekaart; **Moerkapelle** 14.30 en 19.00 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 18.30 uur ds. C. Harinck; **Nieuwerkerk** 9.30 uur stud. J.M. Evers en 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 , 14.30 en 19.30 uur ds. A. Schot; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 14.30 en 18.30 uur stud. J.M. Evers; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Opheusden** 9.30 en 17.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ridderkerk** 9.30 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk en 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Rijssen-Noord** 9.30 en 19.00 uur ds. M. Blok; **Rijssen-West** 9.30 en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 19.00 uur ds. M. Joosse; **Rotterdam-Centrum** 15.00 en 19.45 uur ds. J.W. Verweij; **Rotterdam-Zuidwijk** 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; **Sprang-Capelle** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.30 uur ds. B. Labee; **Stolwijk** 10.00 uur ds. G. Pater; **Terwolde-De Vecht** 14.00 en 19.30 uur ds. K. Boeder; **Tricht-Geldermalsen** 14.00 en 19.00 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; **Utrecht** 10.00 en 19.30 uur ds. W. Harinck; **Veen** 14.30 en 19.30 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; **Vlissingen** 15.30 uur ds. J. IJsselstein; **Waarde** 9.30 en 18.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 14.30 en 19.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 14.30 en 19.30 uur ds. H. van der Heiden; **Werkendam** 9.30

en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 14.00 uur ds. C. van Ruitenburg en 19.30 uur ds. M. Karens; **Woerden** 10.00 uur stud. J.C. Kriekaart en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Yerseke** 9.30 , 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Zoetermeer** 15.00 en 19.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 14.30 en 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 9.30 uur ds. A.J. de Waard.

DONDERDAG 9 MAART 2023 BIDDAG

Dinteloord 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Oostburg** 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Oppendoes** 14.30 en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Terneuzen** 15.00 en 19.00 uur stud. J.M. Evers.

DONDERDAG 9 MAART 2023
Naaldwijk 19.45 uur ds. E. Bakker; **Nunspeet** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schot;

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 5 MAART 2023

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30

en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen (Prinsesselaan 6 I)** 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden (Achter de Hoven 2c)** 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; **Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23)** 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam (Gouwstraat 36-b)** 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen (Keizerstraat 177)** 14.30 uur (Bijbeluur) evang. M. van Velden; **Tilburg (Offenbachstraat 105)** 10.30 (Bijbeluur) en 16.00 evang. H.J. van den Boogaart.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN WOENSDAG 8 MAART 2023 BIDDAG

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 19.00 uur evang. J. Krijgsman; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 19.30 uur evang. S. de Visser; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-Noord deelt met droefheid mee dat is overleden haar oud-diaken

Jan Hendrik Voortman

in de leeftijd van 80 jaar.

Gedurende de jaren 2001 - 2018 heeft hij onze gemeente als diaken, met de hem geschonken gaven, in eenvoud en getrouwheid en met de liefde van zijn hart mogen dienen.

De Heere vertrooste zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in dit smartelijke verlies.

Hij vervulde de lege plaats met Zichzelf en heilige deze roepstem in de kring van de familie en ook in het midden van onze gemeente.

Namens de kerkenraad: D. Visser, preses
H. Baan, scriba

Rijssen, 24 februari 2023

Reünie Veldheim

31 maart, Ede

Naar aanleiding van de renovatie en heropening van Veldheim is er een reünie georganiseerd. Alle oud – medewerkers van Veldheim zijn van harte welkom.

Opgeven en meer informatie bij Henriëtte: reunieveldheim@adullamzorg.nl

TIJD

20.00 — 22.00 uur

DATUM

D.V. vrijdagavond
31 maart 2023

ADRES

Bovenbuurtweg 33
6717 XA Ede

waardenvolle zorg

Nieuw! De verbannen dominee van Sluis,
Uit het leven van ds. J. Koelman / Simson,
Bijbellezingen, Ds. E. Venema,
www.ramshoorn.nl / **0622780238**

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies** -

Te huur: ruime tussenwoning in Nunspeet. 5 pers. 17 juli - 4 aug.
Info: 06-36272515

**DE APP MET DUIZENDEN
CHRISTELIJKE MUZIEK-
EN VERTELC'D'S**

**Makkelijker
dan een
cd-speler**

FamilyStream

Luister
nu gratis
1 maand
mee!

www.familystream.com

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug
op ons bungalowpark!

**AL 65 JAAR
VERRASSEND OP TEXEL**

www.deverrassing.nl
0222 318906

Woonruimte gezocht:

Vrouw (27) zoekt per 1 juli zelfstandige woonruimte of huurwoning in de omgeving van **Putten/Ermelo/Garderen/Voorthuizen/Nijkerk**. Bellen of appen naar 06-81075106.

Opzoekkracht gezocht!

Voor onze dagopvang voor ouderen.
Of laatste leerjaar niveau 4 een BBL plek.
Voor meer info tel 06-81254641
Van Amerongenweg 9 Barneveld

**Bureau
Mark.**

**Luisteren,
met oog voor elkaar.**

+31 (0)6 53 29 69 57
mark@bureau-mark.nl

bureau-mark.nl

De begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

"PSALMZANGAVOND RONDOM BIDDAG"

D.V. ZATERDAG 11 MAART

19.30 uur – Toegang vrij!
Bethelkerk (GG) Ridderkerk
m.m.v. Bovenstengroep Hard. Giessendam
Organist: Pieter Heykoop

Maak gebruik van onze service aan huis.

Prachtige collectie PVC vloeren.
Voor advies, egaliseren, leveren en leggen.
06-19557166 De Vloerenkoning.nl

**Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland** biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

Gezocht: kostadres Ridderkerk e.o.

voor verzorgende werkzaam in Salem.
Bij voorkeur (jong) gezin. Mail naar
machteldwisse@hotmail.com

CAMPING EN CHALETPARK
"DE VERBORGEN HOEK"

Te Koop: 8 persoons chalet met schuur
(nr 161). Volledig gemeubileerd en
met vaatwasser, combimagnetron en
wasmachine. Voor info 06-12124312

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

**Een vertrouwd adres voor hulp
aan kinderen, jongeren en volwas-
senen vanuit een Bijbelse visie.**

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor
psychologisch onderzoek,
indicatieaanvragen en onderzoek,
begeleiding en training van mensen
met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41.99.77
Van Breugelpantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

G1 waspoeder van NeoLife

100% zuivere waspoeder, fosfaatvrij
Milieuvriendelijk, niet giftig
Veilig bij een gevoelige huid
Maart-aanb. | Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Doorlopend ruime
collectie: Nieuwe en
Gebruikte Orgels op
voorraad.

Bezoek onze ruime
showroom op
afspraak.
Bel 06 - 15 295 240

Orgelcentrum Het Binnenveld
Friesesteeg 56, Rhenen, tel. 0317-612010

www.orgelcentrum.nl

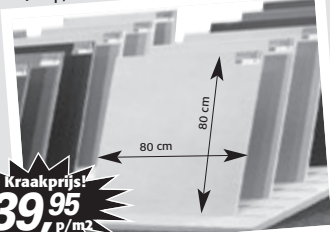
Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

4

**Meer dan 40
jaar ervaring!**

Tegel: enorm formaat / kleine prijs! 80x80
cm, verkrijgbaar in vijf kleuren. Van 89,95 voor
39,95 p/m²

Kraakprijs!
39,95
p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAAR

Totaal 17.500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14

🌐 wiltraamdecoratie.nl

Uitnodiging

D.V. DONDERDAG 9 MAART

19.30-22.00 UUR, NIEUWE GOUWE O.Z. 2B, GOUDA

HET MERG VAN HET
EVANGELIE

JAMES DURHAM

STICHTING
GEREFORMEERD
ERFGOED

Op D.V. donderdag 9 maart organiseert
Stichting Gereformeerd Erfgoed een
thema-avond over
'Het merg van het Evangelie'.

Spreekers op deze avond zijn:
prof. A. Baars, ds. G.P. van Nieuw
Amerongen, student G.M. van Putten en
ds. A. Schot.

voor jong en oud

Meer informatie op
gereformeerderfgoed.nl.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

**Praktijk
den Uijl**

☑ HULPVERLENING

☑ COACHING

☑ TRAINING

☑ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

| www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Geniet van uw vakantie in een compleet ingerichte
CHALET of LODGE (5 tot 7 pers.)
in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
Info: 0653895937 www.familylodges.eu

**Uw woning in Veenendaal verkopen?
Bel dan met Wessel Berkhout!**

Wij informeren u graag over onze
onderscheidende en enthousiaste
werkwijze en verstrekken u graag een
aantrekkelijke offerte.

BURGLAND
Makelaars

0318-628412

www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

Het RD verruimt mijn blik
en zorgt ervoor dat ik van
alles op de hoogte blijf.

Nelleke | Moeder

rd
reformatorisch
dagblad

De een leest graag persoonlijke verhalen,
de ander zoekt verdieping bij het nieuws.
Maar allemaal hebben we behoefte aan zicht
op het Bijbelse perspectief in ons bestaan.

Het RD wil helpen verder te kijken dan jezelf.

RD, de krant voor het hele verhaal.

Het RD is er ook voor jou.

Ga naar rd.nl/saambinder

Ontdek het RD 4 weken lang vanaf 4 euro.

Voor Stichting De Planthof zoeken wij een betrokken, verbindende en daadkrachtige

Directeur-bestuurder

De christelijk-reformatorische basisscholen in Gameren, Leerbroek en Poederoijen vallen sinds een paar jaar onder één bestuur. Dat van Stichting De Planthof: een organisatie die volop in opbouw is. Ga jij straks leidinggeven aan onze jonge stichting? Samen met onze directeuren en enthousiaste teams geef je sturing aan kwalitatief goed onderwijs.

We bieden jou een fijne werkplek voor 24-32 uur met goede ondersteuning.

Interesse? Bel gerust met dhr. A.A. Zweistra (06-52 33 55 09) of vraag een uitgebreid informatiepakket op via bestuur@planthofscholen.nl. Graag zien we je motivatiebrief en cv uiterlijk 11 maart a.s. tegemoet op bovenstaand mailadres.

www.planthofscholen.nl

PSALMZANGAVOND MET GENEMUIDER BOVENSTEM

D.V. ZATERDAG 25 MAART

Ger. Gem. Genemuiden • Toegang vrij!
Aanvang: 19.30 uur • Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. A. verschuure • Collecte t.b.v. Moldavië

Terlouw Parket, voor het leveren, leggen en renoveren van **houten vloeren**.
Bel Kees Terlouw op 06-24241402 of mail naar info@terlouwparket.nl

Te huur per 1 juli voor max. 1 jaar; nieuwe **woning in Sint Annaland**.
Info: 0637440259

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbdingenspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

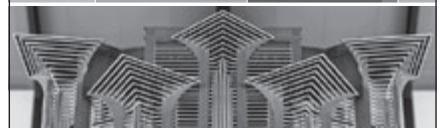
T.H. zr. ruime, complete nette 6 pers. st.caravan, open (vis-, vaar)water in FRIESLAND, incl. gebr. m.boot, trampo, wifi, div. data, meivak. + bouwvak.
0641437993

Te huur in Grijskerke op het eiland Walcheren, mooie tussenwoning met 2 slaapkamers (2-3 pers.).
Beschikbaar in week 31 t/m 33.
Voor meer info bel/app: **06-25150183**

VAKANTIE in de BETUWE op boerderij-camping DE VIJVERHOF in OMMEREN.
Tevens verhuur accommodaties.
www.campingdevijverhof.nl
0344601973/065708822

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor akoestische vraagstukken

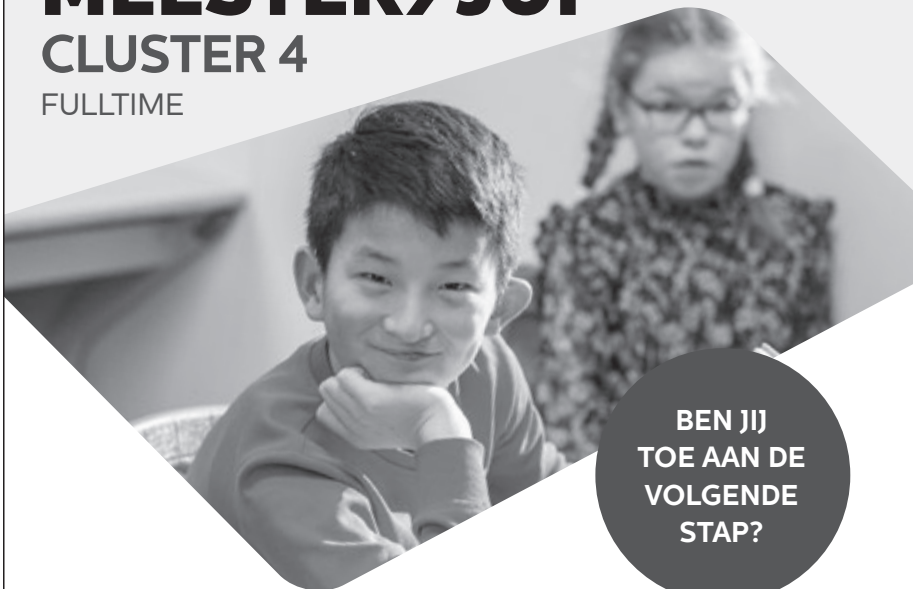
Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEESTER/JUF CLUSTER 4

FULLTIME

BEN JIJ TOE AAN DE VOLGENDE STAP?

Als leerkracht cluster 4 lees je het gedrag van kinderen. **Je helpt hen stap voor stap richting een betekenisvolle toekomst.**

Samen met je onderwijsassistente is er veel ruimte voor individuele begeleiding binnen de groep van 12 leerlingen.

werkenbijrehoboth.nl

Speciaal onderwijs in Barneveld. Iets voor jou? Bel Bep Jansen: 06 238 369 44 / 0342 200 300.

- Psychosociale & psychologische hulpverlening
- Huwelijk & relaties
- Seksuologische hulpverlening
- Toerusting & preventie
- Gastopvang
- Schoolmaatschappelijk werk
- Hulp bij gameverslaving
- Mediation & coaching

Het bieden van professionele, psychosociale hulp bij al jouw levens- en gezinsvragen, dat is onze missie. En altijd vanuit een heldere, christelijke identiteit.

De Vluchtheuvel biedt meer!

W stichtingdevluchtheuvel.nl • T 0113 - 213 098

LM VAN MANEN
kerkinterieurs

WWW.KERKINTERIEURS.NL

2 DAGEN *Grote* **BALANS OPRUIMING**
BIJ GEBR. KOSTER
DV VRIJDAG EN ZATERDAG

Voor het hele gezin! **3 en 4 maart** *Veel tweedehands-boeken tegen eenheidsprizen van € 0,50, € 1,00 en € 5,00.*

- NIEUWE RESTANTEN
- TWEDEHANDS BOEKEN
- BESCHADIGDE BOEKEN
- VEROUWERDE BOEKEN
- AANBIEDINGEN IN CD'S

CD RESTANTEN 5 voor **10,-** **VANAF 0.50**

OPENINGSTIJDEN:
vrijdag 09.00-21.00 uur
zaterdag 09.00-17.00 uur

Lokatie:
Magazijn Gebr. Koster
Antonie Fokkerstraat 73
Barneveld
(bedrijventerrein De Briellaerd)

www.gebrkoster.nl

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

*W*orstel je met vragen waar je niet zelf uitkomt? Loop je vast door negatieve overtuigingen? Maak je je zorgen? Wil je graag ontwikkelen op persoonlijk gebied? Weet je het gewoon even niet meer?

Als coach denk ik graag met je mee!

Welkom, vraag vrijblijvend wat ik voor je kan betekenen.

Eine van der Waal
www.Coachpraktijk-EigenWijs.nl
Westmaas - Elspeek, 06-15604697

Opvang nodig voor uw kind met beperking? (Via pgb, Ede) voor info 06- 31213909.

“Ik heb het meeste geleerd, niet van hen die mij les gaven, maar van hen die met mij spraken.”

Augustinus

Spreekt dit jou aan?

Laat het ons weten.
We komen graag met jou in contact om jouw opties voor een baan in het onderwijs te bespreken.

 dhr. A. Trouwborst, 038 870 0816
 www.pieterzandt.nl/vacatures

Pieter Zandt
scholengemeenschap

de SAAMBINDER Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

EEN LIED IN DE HERBERG

Aan het eind van de middag zat er nog één Bijbel in Hendriks tas. Hij liep het dorp uit. Daar stond nog één huisje. Misschien kon hij daar de laatste Bijbel verkopen.

Hij klopte op de deur, maar hoorde niets. Nog eens klopte hij, nu wat harder. Hij voelde aan de deur. Die ging open. 'Kom maar verder', zei een zwakke stem. Voor het raam stond een bed. Er lag een vrouw in. Hendrik liep naar haar toe en drukte de zieke vrouw de hand. 'Hoe gaat het?' vroeg hij vriendelijk. 'Och, ik ben erg ziek. Er is weinig hoop dat ik nog beter kan worden. En dan... dan is mijn kind alleen. Mijn man leeft ook niet meer...'. Er gleed een traan over haar magere wangen. 'Ja, en sterven is God ontmoeten, maar u leeft nog', zei Hendrik. 'Mag ik u iets voorlezen uit Gods Woord? Het Woord dat spreekt over de enige troost in leven en sterven?' De vrouw knikte. Hendrik las uit de Bijbel en sprak met haar. De vrouw luisterde aandachtig. 'Zo'n Boek wil ik ook graag hebben', zei ze zacht. 'Dan kan mijn dochtertje me er iedere dag uit voorlezen. Maar waar moet ik het geld vandaan halen? Daar ligt mijn hele bezit'. Ze wees naar de tafel. Hendrik stond op. Hij telde zestien centen. 'Voor dat bedrag kunt u een Bijbel kopen', zei hij. De vrouw dacht even na. Haar handen frommelden aan het laken. 'We moeten brood hebben, maar daar kunnen we later nog wel aankomen. Een Bijbel kan ik niet zo gemakkelijk meer kopen. Geef me die eerst maar. Dan zullen we wel verder zien'. Hendrik gaf de vrouw een Bijbel. Toen liep hij naar de tafel en pakte twee centen. Veertien liet hij er liggen. Graag had hij de vrouw die twee centen laten houden, maar hij deed het niet. De mensen waardeerden iets meer als ze er wat voor over moesten hebben. ♦

vervolgverhaal | Geesje Vogelaar-van Mourik - uitg. Gebr. Koster

Geweld

In het nieuws gaat het vaak over geweld. Op allerlei plekken in de wereld wordt met geweld opgetreden tegen mensen die het bijvoorbeeld niet eens zijn met de regering van hun land.

Vanuit Amerika horen we regelmatig van politiegeweld tegen gekleurde mensen. Er zijn jongeren en ouderen die te maken krijgen met lichamelijk geweld, huiselijk geweld, verbaal geweld. Het kan voor jou misschien wel dichtbij komen... Het zesde gebod is ook hierin de leefregel hoe we ons hebben te gedragen en dat geweld in welke vorm dan ook af te keuren is.

Waar het nu over gaat, is wat we in Mattheüs 11:12 lezen. Daar gaat het over mensen die het Koninkrijk der hemelen geweld aan doen. Dat is een wonderlijke uitdrukking. Dat zijn geen gewelddadige mensen die anderen naar het leven staan. Maar het zijn mensen die 'kosten noch moeite' sparen om in te gaan in het Koninkrijk van God. Ze gebruiken geweld. De kanttekening (nr. 17) zegt dat ze grote ernst en ijver gebruiken om de zaligheid te beërven. Ben jij het? Hoe doen ze dat? Ik las dat heel mooi verwoord in een boekje van Thomas Boston die hier een preek over heeft. Zo iemand doet geweld op het Koninkrijk van Gods genade door het Woord te lezen, het Woord te horen, door bidden, meditatie, zelfonderzoek en het heiligen van Gods dag. Hij gebruikt geweld in de strijd tegen de zonde, de duivel en de wereld.

Dit 'geweld' is toegestaan en valt niet onder het strafrecht. Iemand die geweld gebruikt, wil er doorgaans met een buit van doorgaan. Een ieder die dit geestelijk geweld op het Koninkrijk doet, die zo met kracht te werk gaat, zal de buit niet ontgaan. De buit? Het geschonken geloof in Christus! ♦

Leestip: Mattheüs 11:7-15

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Vraag en antwoord

door
ds. Labee

Vrienden uit de onrecht- vaardige Mammon

Wat is de betekenis van het slot van de gelijkenis over de onrechtvaardige rentmeester?

Wereldse goederen

Veel gelijkenissen zijn niet eenvoudig te verstaan. Zeker, de beelden zijn heel sprekend en de uitleg lijkt wel helder. Maar toen discipelen wilden weten waarom hun Meester leerde door gelijkenissen, sprak Jezus: 'Omdat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, maar dien is het niet gegeven' (Matth. 13:11b). De gelijkenis van de onrechtvaardige rentmeester uit het evangelie naar de beschrijving van Lukas (16:1-8) loopt uit op meerdere lessen. We wijzen nu alleen op de eerste twee. Allereerst worden de kinderen van de wereld, mensen die alleen maar de dingen zoeken van deze wereld, als 'voorzichtiger' of verstandiger aangewezen boven de kinderen van het licht. We lezen in vers 8: 'En de heer prees den onrechtvaardigen rentmeester, omdat hij voorzichtiglijk gedaan had; want de kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger dan de kinderen des lichts in hun geslacht'.

Elk mens krijgt een stukje beheer over de goederen van de grote Eigenaar. Het blijkt dat we allemaal 'wanbeheer' plegen, net als de aangeklaagde rentmeester in de gelijkenis. Veel goederen zijn niet (geheel) rechtmatig verkregen of worden niet goed gebruikt, leert ons kanttekening 15. Echter, ieder mens zal op Gods tijd uit de positie van rentmeester worden ontslagen. Als we dat gaan leren, prangt de vraag: 'wat moeten we doen met onze aardse bezittingen in de korte tijd die ons rest?'

De Zaligmaker wijst op de rentmeester die vrienden maakt! Door de schulden van alle schuldenaars te verminderen, gaat hij ze hartelijk aan zich verbinden. Deze rentmeester wordt geprezen vanwege zijn actieve zorg voor de toekomst. Kinderen van het licht, die door de verlichting van de Heilige Geest zoeken naar de hemelse rijkdommen, moeten leren van de wereldse mensen die alleen maar druk zijn met hun pensioen.

Hemelse rijkdommen

Maar er volgt meer! De woorden uit vers 9, waarover één van onze mannenverenigingen zich met name boog: 'En Ik zeg ulieden: Maakt uzelf vrienden uit den onrechtvaardigen Mammon, opdat wanneer u ontbreken zal, zij u mogen ontvangen in de eeuwige tabernakelen'. Wat wil dat, zeg maar de tweede les, toch zeggen?

De Mammon is een omschrijving voor de macht van geld en goed, verbonden aan macht en heerschappij. De naam is afkomstig van een oud afgodsbeeld met geweldige kaken en grote grijphanden. Een toonbeeld van schrapen en bij elkaar vegen, een model van egoïsme en goudkoorts.

Nu kunnen we niet God dienen en de Mammon, maar blijkbaar wel God dienen met de Mammon. Of moeten we zeggen: een ware christen dient niet de Mammon, maar de Mammon dient hen? Eenvoudig gezegd: in het mild uitgeven van de gaven en goederen die we bezitten, ligt vreugde en zegen. Het geeft verbondenheid aan allerlei soorten van mensen als we wél doen aan allen en meest aan de huisgenoten des geloofs. En als bij de dood alle wereldse goederen achterblijven, zal blijken dat de hemel weet van ons rentmeesterschap. De tekst wil eigenlijk zeggen dat er straks mensen zijn die getuigen zullen over deze vrucht van genade. Blijkbaar is de omgang met geld en goed niet neutraal maar verbonden aan onze eeuwige toekomst!

Laat ook dit duidelijk zijn: onze gaven zijn geen grond voor de zaligheid, maar ze behoren tot de weg van de zaligheid. Lezer(es), zal het straks tot ons worden gesproken: 'Wel, gij goede en getrouwe dienstknecht, over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten; ga in, in de vreugde uws Heeren?' ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.